

Helena Vicenová, Mária Siváková, Veronika Zvončeková

Chémia

pre 6. ročník základných škôl
a 1. ročník gymnázií s osemročným štúdiom

Cvičebnica

MENO _____

ŠKOLA _____

TRIEDA _____

ROK _____

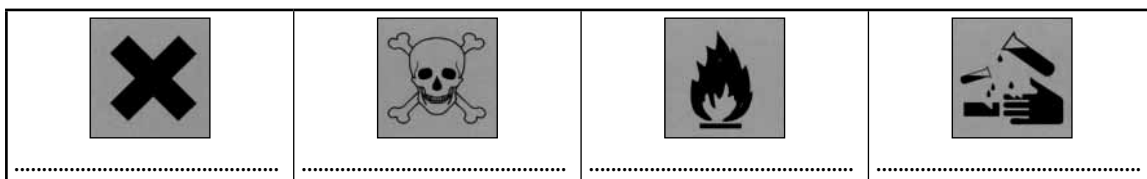
6

COMPERIO

Bezpečná práca (nielen) v chemickom laboratóriu

Napíš pod obrázky, čo znamenajú výstražné značky. Videl si doma na nejakom výrobku niektorú z týchto značiek? Ak áno, napíš na ktorom: .....
 Napíš, ktoré ochranné pracovné prostriedky treba používať pri činnostiach na obrázkoch.

Práca v chemickom laboratóriu:

.....
 .....
 .....
 .....

Ničenie škodcov v záhrade:

.....
 .....
 .....
 .....

Čo urobíš, ak sa na tvoju pokožku dostala látka, s ktorou si na vyučovacej hodine chémie pracoval? .....

.....
 .....

Napíš telefónne číslo, ktoré združuje hasičov, záchrannú zdravotnícku službu a políciu: .....

Poznámky:

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

Chemické laboratórium je špeciálne upravená miestnosť, v ktorej sa robia pokusy. V chemickom laboratóriu musíme dodržiavať laboratórny poriadok.

Skúmanie vlastností látok – pozorovanie a pokus

Úloha Skúmanie vlastností látok.

Pomôcky
a chemikálie

3 Petriho misky, kadička, piesok, práškový cukor, modrá skalica, ocot.

Postup práce

Pozorne si prezri látky a do tabuľky doplň pozorované vlastnosti.

Pozorovanie					
	látka	piesok	práškový cukor	modrá skalica	ocot
	vlastnosť				
	skupenstvo				
	farba				
	vzhľad				
vôňa/zápach					

Záver Látky sa ..... vlastnosťami.

Úloha Skúmanie správania látok pri rozpúšťaní vo vode.

Pomôcky
a chemikálie

4 skúmavky, 4 zátky na skúmavky, stojan na skúmavky, laboratórna lyžička, voda, piesok, práškový cukor, modrá skalica, parafín (nastrúhaný zo sviečky).

Postup práce

1. Do každej zo 4 skúmaviek nalej asi do polovice vodu.
2. Pridaj do každej skúmavky lyžičku tuhej látky. Skúmavku uzatvor zátkou a dobre pretrep.
3. Do tabuľky doplň, ktoré vlastnosti látok si pri pokusoch pozoroval.

Pozorovanie

látka	správanie pri rozpúšťaní
piesok	
práškový cukor	
modrá skalica	
parafín	

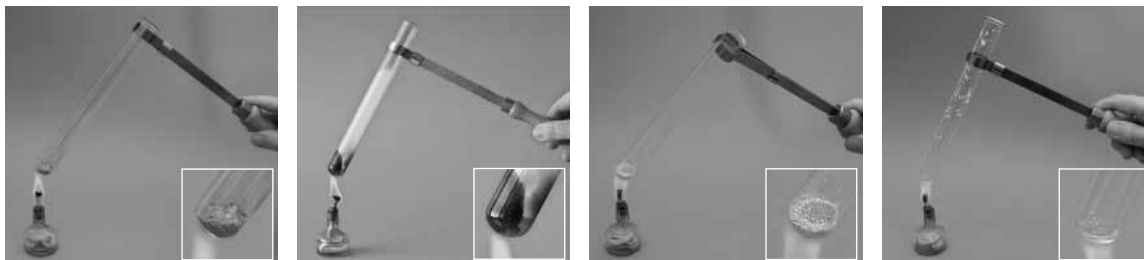
Záver Niektoré látky sa vo vode nerozpúšťajú: .....
 Iné látky sa vo vode rozpúšťajú: .....

Skúmanie správania látok pri zahrievaní.

4 skúmavky, stojan na skúmavky, držiak na skúmavku, laboratórna lyžička, kahan, zápalky, piesok, práškový cukor, modrá skalica, parafín (nastrúhaný zo sviečky).

1. Do každej skúmavky nasyp lyžičku tuhej látky. Skúmavku v držiaku na skúmavku zahrievaj v plameni kahana.
2. Do tabuľky doplň, ktoré vlastnosti látok si pri pokusoch pozoroval.

látka	správanie pri zahrievaní
piesok	
práškový cukor	
modrá skalica	
parafín	

Počas zahrievania sa niektoré látky nemenia: .....
Iné látky sa menia: .....

Vlastnosti látok sme zisťovali samostatným pozorovaním alebo pokusom.

Samostatné pozorovanie

- zisťujeme vlastnosti látok,
vlastnosti látok však nemeníme.

Napríklad zrakom zisťujeme vlastnosti:

.....

čuchom zisťujeme: .....

Poznámky:

Pokus

- zisťujeme vlastnosti látok,
pričom vlastnosti látok meníme.

Pozorujeme zmeny vlastností látok.

Robili sme napríklad pokusy: .....

.....

Úloha

Pomôcky
a chemikálie

Postup práce

Pozorovanie

Záver

Vlastnosti látok zisťujeme pozorovaním alebo pokusom.

